

Nota edytorska

Dokumenty w niniejszej części tomu podzielone zostały na dwa rozdziały, pierwszy dotyczy ośrodka zagłady w Chełmnie nad Nerem, drugi ośrodka zagłady Treblinka II. W obrębie każdego rozdziału kolejność dokumentów jest zgodna z kolejnością sygnatur w *Inwentarzu Archiwum Ringelbluma*, z wyjątkiem tych, w odniesieniu do których ustalono inne niż w *Inwentarzu* datowanie¹. Edycję każdego dokumentu opracowano według zasad „Instrukcji wydawniczej dla dokumentów z Archiwum Ringelbluma” opracowanej przez Tadeusza Epszteina oraz zgodnie z praktyką przyjętą w tomach *Archiwum Ringelbluma* już opublikowanych. Dla dokumentów dotyczących tej samej tematyki i opublikowanych w poprzednich tomach serii sporządzono wyłącznie regest i opis techniczny.

Każdy z dokumentów został poprzedzony nagłówkiem, w którym umieszczono: datę, miejsce powstania dokumentu, jego twórcę (autora), tytuł dokumentu i jego typ oraz krótki regest.

W stopce pod dokumentem znalazły się następujące informacje: nazwisko autora przekładu i tłumacza dokonującego korekty i uzupełnień tłumaczenia, sygnatura dokumentu według nowego i starego inwentarza, opis techniczny, dotychczasowe publikacje (druk). Jeśli dokument występuje w kilku kopiach o różnym stopniu zachowania, za podstawę wydawniczą przyjęto dokument o najlepszym stopniu zachowania, fragmenty nieczytelne zrekonstruowano na podstawie pozostałych zachowanych egzemplarzy. W opisie technicznym podano informację, czy dokument jest oryginałem, czy odpisem, liczbę odpisów, postać dokumentu (rękopis, maszynopis), inicjały osoby, która spisała rękopis, materiał pisarski, język dokumentu, wymiary w mm, liczbę kart i stron, informację o dopiskach i załączonych po wojnie notkach Hersza Wassera. Informacje te zostały sporządzone według *Inwentarza*

¹ Tadeusz Epsztein, *Archiwum Ringelbluma. Konspiracyjne Archiwum Getta Warszawy. Inwentarz Archiwum Ringelbluma*, Warszawa 2011.

Archiwum Ringelbluma, w uzasadnionych przypadkach na podstawie analizy treści dokumentu dokonano korekty opisów.

Ze względu na szczególną wagę publikowanych w tym tomie dokumentów, na które składają się najwcześniejsze spisane relacje naocznych świadków funkcjonowania ośrodków zagłady, zdecydowano się na edycję tekstu zgodną pod każdym względem z tekstem oryginału, nie uwspółcześniono interpunkcji ani ortografii. Skróty oraz rekonstruowane fragmenty tekstu rozwinięto w nawiasach kwadratowych, ponadto starano się zachować oryginalne znaki graficzne w tekście, zachowano podkreślenia, wytłuszczenia, cudzysłowy, nawiasy i inne znaki. Ubytki tekstu zaznaczono w następujący sposób:

^a[...] ^a ubytek tekstu – brak jednego wyrazu,

^{aa}[...] ^{aa} ubytek tekstu – brak dwóch lub więcej wyrazów,

^b[...] ^b fragment nieczytelny – jeden wyraz,

^{bb}[...] ^{bb} fragment nieczytelny – dwa wyrazy lub więcej.

Wtrącenia z marginesu, dopisane słowa lub zdania pomiędzy wierszami zaznaczono kolejnymi literami (^{a-a}, ^{b-b}) lub odpowiednim przypisem i umieszczono w tekście. Przypisy odautorskie umieszczono w przypisach, poprzedzając je znakiem: □. Zmiana języka tekstu lub zmiana ręki kopisty została zaznaczona przypisem. Numery kolejnych stron oryginału podano w nawiasach kwadratowych. W edycji opublikowano wyłącznie tłumaczenie na język polski. Przetłumaczono także nazwy miejscowości, ich odpowiedniki w języku niemieckim (o ile występowały w języku oryginału) podano w indeksie geograficznym w nawiasach okrągłych. Wszystkie dokumenty w formie skanów są ponadto dostępne w postaci elektronicznej na załączonej do książki płycie CD. Jest to szczególnie istotne ze względu na publikowane w tym tomie dokumenty zawierające fotografie oraz odręczne szkice i plany obozów. Na końcu zamieszczono bibliografię oraz wykaz sygnatur. Słownik terminów często występujących w tekście, indeksy osób i nazw geograficznych zostały opracowane wspólnie dla obu części tomu i znajdują się na jego końcu.